

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.21.149/2025/5.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Parlagi Mátyás bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Madarassy-Nemes Ágnes ügyvéd (cím1)

Az alperes: alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Dr. Wahl István Miklós ügyvéd (cím3)

A per tárgya: apaság vélelmének megdöntése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 49.Pf.631.805/2025/5.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.P.101.816/2023/39.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 88.900 (nyolcvannyolcezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 70.000 (hetvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes édesanyja és az alperes 1974 decemberében ismerkedtek meg, 1975 márciusától szexuális kapcsolatuk is volt. 1975. szeptember 27-én kötöttek házasságot. A felperes 1976. június 21-én született, a vélelmezett fogamzási idő 1975. augusztus 26. és 1975. december 22. közé tehető. A felperes apjaként az alperest anyakönyvezték.

[2] A felperes édesanyja 2022 augusztusában azt közölte a felperessel, hogy a biológiai apja nem az alperes, hanem egy másik férfi. A felperes édesanyja 2022. szeptember 10-én elhunyt.

[3] Igazságügyi genetikai szakértői vélemény alapján, DNS vizsgálat eredményeként, biostatistikai számítás szerint az alperes apasága a felperest érintően 99,9999991%-ban valószínűsíthető.

A felperes keresete, az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében az apaság vélelmét megtámadta, kérte annak megállapítását, hogy nem az alperestől származik. Indokai szerint édesanyja az alperessel való házasságkötéskor terhes volt egy másik férfitől, aki azért nem vállalta el a felperest, mert már nős volt.

[5] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a házasságkötés időpontjában nem volt terhes a felperes édesanyja, az apaság vélelme megdöntésének törvényi feltételei nem állnak fenn. A felperes keresetét azért terjesztette elő, mert néhai házastársa úgy végrendelkezett, hogy hagyatékának örököse az alperes, gyermekeik kizárólag kötelesrészre jogosultak. A felperes a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt is keresetet terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[7] Indokai szerint az igazságügyi genetikai szakértői vélemény, a DNS vizsgálat eredménye alapján az alperes apasága a felperest érintően nem zárható ki, a felperes az alperestől származhat. Az elvégzett biostatistikai számítás szerint az alperes apasága a felperes tekintetében 99.9999991%-ban valószínűsíthető, gyakorlatilag bizonyított.

[8] A felperes vitatta a szakértői véleményben foglaltakat, álláspontja szerint a szakvélemény a szakmai protokoll olyan hiányosságait mutatta, amely miatt az nem aggálytalan. Kérte a szakértői véleményt készítő igazságügyi szakértő személyes meghallgatását. Kérdéseit a bíróság felhívására 2024. szeptember 25-én előterjesztette.

[9] A szakértő a felperes kérdéseire írásban nyilatkozott, fenntartotta szakértői véleményében foglaltakat. Kifejtette, hogy a szakvélemény helyességét többszintű ellenőrzés biztosítja. A vizsgálat folyamata teljesen zárt rendszerű, automatizált. A vizsgálati folyamatok ellenőrzése és jóváhagyása két személy párhuzamos kontrolljával valósul meg, egy informatikai rendszer alkalmazásával, minden emberi tényező kizárásával. Ebből

következően összetévesztési és átszennyezési hibák előfordulása kizárt. Az igazságügyi szakértő személyenként 15, tehát két személyre (felperes, alperes) 30 locust (DNS rendszert) vizsgált, azonban szakmai okok miatt a díjjegyzékben ennél kevesebbet tüntetett fel és számolt el. Az apasági valószínűségi százaléknak valószínűségi hányadosra való átszámítása alapján egy a száztizenegymillióhoz az esélye annak, hogy nem az alperes a felperes biológiai apja a magyar populációból, azaz száztizenegymilliószor valószínűbb, hogy az alperes a felperes biológiai apja, mint hogy valaki más, az alperessel nem rokon személy a magyar populációból. A DNS vizsgálat eredményét fogászati kezelés, az annak során felhasznált segédanyagok, illetve a gyógyszerfogyasztás nem befolyásolja.

[10] Nem merült fel további kiegészítő vizsgálatok elvégzésének szükségessége, a rutinvizsgálat biztosította a minden kétséget kizáró eredményt. Vércsoportvizsgálat elvégzése sem volt indokolt, egyébként is származás megállapítási perekben szakmai indokok miatt 2005 júliusától nem végeznek vércsoportvizsgálatot.

[11] Az igazságügyi szakértő aggálytalan szakértői véleményt terjesztett elő, érthető módon választ adott a felperes kérdéseire, a vizsgálat folyamatát, ellenőrzését részletesen bemutatta. Kellő alapossággal megindokolta azt is, hogy miért kizárt a hibalehetőség, továbbá, hogy miért nem merült fel kiegészítő vizsgálatok elvégzésének szükségessége. Az adott területen szakértelemmel nem rendelkező felek kérdései szakmai szempontból nem minden esetben odaillőek, így azokra szakmai szempontból indokolt válasz nem adható. A felperes arra hivatkozott, hogy biológiai apja nem az alperes, hanem egy másik magyar állampolgár férfi. Nem merült fel olyan adat, mely szerint a felperes biológiai apja külföldi személy lenne.

[12] A bíróságnak a szakértői vélemény megalapozottságával összefüggésben nem volt kétsége, nem volt indokolt a szakértő tárgyaláson való meghallgatása, sem új szakértő kirendelése. A bíróság a felperesnek ezeket a bizonyítási indítványait elutasította. Az aggálytalan igazságügyi szakértői vélemény alátámasztotta az alperes előadását, mely szerint a felperes édesanyjával a fogamzás idejében nemileg érintkezett, és a felperes ebből a kapcsolatból származik.

[13] Az alperes az elsőfokú eljárás szabálytalansága miatt kifogást terjesztett elő, amely szerint az igazságügyi szakértő a szakvéleményt 2024. július 10-én nyújtotta be a bírósághoz. A bíróság a szakértői véleményt azzal küldte meg a feleknek, hogy 15 nap alatt mellőzés terhe mellett tehetnek észrevételt. A felperes az elsőfokú bíróság végzését 2024. július 16-án vette át, észrevételeit 2024. szeptember 4-éig terjeszthette volna elő joghatályosan. A felperes 2025. szeptember 25-én elkészen terjesztette elő a szakértőhöz intézett kérdéseit tartalmazó beadványt, a bíróság ennek ellenére nyilatkozattételre hívta fel a szakértőt.

[14] A bíróság P.33-II. sorszámú végzésével az alperes eljárás szabálytalansága miatti kifogását elutasította. A felperes valóban határidőn túl terjesztette elő kérdéseit, azonban a bíróság a kérdések előterjesztésének időpontjában a késedelem jogkövetkezményeit még nem vonta le, ezért nem mellőzte a felperes kérdéseit.

[15] A felperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[16] Ítélete indokolásában foglaltak szerint a felperes fellebbezésének keretei között a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése és a 369. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet eljárásjognak való megfelelőségét vizsgálta, mivel a felperes fellebbezése kizárólag az elsőfokú ítélet Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítására irányult. Fellebbezésében anyagi jogi felülbírálatra irányuló kérelmet nem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben nem bírálhatta felül.

[17] A felperes fellebbezésében „konkrét eljárási szabálysértést nem nevesített”, a szakvélemény téves értékelését, az általa indítványozott bizonyítás mellőzését, a tényállás helytelen megállapítását és abból téves jogi következtetés levonását sérelmezte. Ez a hivatkozása az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelem körében lett volna értékelhető, azonban erre irányuló fellebbezési kérelmet nem terjesztett elő.

[18] Az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértés hiányában nem kellett az elsőfokú ítéletet a Pp. 381. §-a alapján hatályon kívül helyezni.

[19] Az elsőfokú bíróság a felperes észrevételeit megvizsgálta, a szakértői véleményt a szakértő írásbeli nyilatkozatát követően aggálytalannak és megalapozottnak minősítette és megindokolta, hogy a felperes bizonyítási indítványait a szakértői véleménnyel összefüggésben miért utasította el. Egyébként is a felperes a szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételeit elkésetten, az arra nyitva álló határidőt elmulasztva terjesztette elő. A mulasztás általános következménye, hogy az elmulasztott cselekményt többé hatályosan nem lehet teljesíteni, az elkésetten előterjesztett perbeli cselekmény pedig hatálytalan. Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási indítványokat a Pp. 220. § (7) bekezdése alapján figyelmen kívül kellett volna hagynia. A perbeli esetben a hatálytalanság nem a bíróság döntésénél, hanem a törvény erejénél fogva beálló következmény, a felperes mulasztásának következménye nem előzetes figyelmeztetéssel vagy visszautasítással állt be. Nem lehetett volna hatályosnak tekinteni a felperesnek a szakértőhöz intézett kérdéseit tartalmazó beadványt abból az okból, hogy a bíróság a felperes mulasztásának következményeit még nem vonta le, mivel jelen esetben a törvény nem írta elő az elkésett perbeli cselekmény visszautasítását vagy ezzel kapcsolatos egyéb végzés meghozatalát, azokat az elsőfokú bíróságnak figyelmen kívül kellett volna hagynia. Az elsőfokú bíróság nem a Pp. mulasztásra vonatkozó szabályai szerint járt el, amikor a felperes által elkésetten előterjesztett, a szakértőhöz intézett kérdéseket hatályosnak tekintette, de ez az eljárási szabályszegés nem volt kihatással az ügy érdemi eldöntésére.

[20] Ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte fellebbezésében és ez megalapozatlannak bizonyult, a másodfokú bíróság ítéletével az ügy érdemét nem érintve az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[21] A jogerős ítélet ellen – hatályon kívül helyezése, a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt – a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

[22] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a felülbírálati jogkört indokolatlanul leszűkítette azzal, hogy az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatára nem kerülhetett sor, mert a felperes a fellebbezésében azt nem kérte, csupán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Mindez sérti a Pp. 3. § „(1) bekezdését”, 369. § (1), (2) bekezdését, 370. § (1) bekezdését. A BH2008. 269. számú eseti döntésben is az szerepel, hogy a másodfokú bíróság nem szűkítheti le önkényesen a felülbírálat körét pusztán a kérelem szövegezésére hivatkozva. A másodfokú bíróság eljárásával megfosztotta a felperest a tényleges jogorvoslattól. A fellebbezést teljeskörűen, tartalmilag kellett volna elbírálni.

[23] Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményt ítélete alapjának tekintette, a felperes bizonyítási indítványa ellenére a szakértőt nem hallgatta meg. A másodfokú bíróság ezt elfogadta azzal az indokkal, hogy a szakértői vélemény teljes, egyértelmű, aggályt nem vet fel, ezért a szakértő meghallgatásának nincs helye. Ez azonban jogszabálysértő, mert ha a fél a szakvélemény ellen kifejezi aggályait, a szakértőt meg kell hallgatni. A szakértő a feltett kérdésekre személyeskedő, méltatlan hangnemben válaszolt, ez a teljes eljárását és szakvéleménye alaposságát megkérdőjelezi. Ebben a körben nem hagyható figyelmen kívül a Pp. 308. § (2), (3) bekezdésében, 313. § (2) bekezdésében, 316. § (1) bekezdés *a), b), c), d)* pontjában foglaltak.

[24] A BH2001. 61. számú eseti döntésben az szerepel, hogy indok nélkül nem mellőzhető a szakértő meghallgatása, ha a fél aggályt fogalmaz meg. A BH1995. 6. számú eseti döntés pedig azt tartalmazza, hogy a szakvélemény csak akkor tekinthető teljesnek, ha minden vitás kérdésre választ ad. A szakértő meghallgatásának mellőzése a bíróságok részéről ki nem küszöbölt olyan eljárási szabálysértés, ami az ügy érdemére kihatott, ami a felülvizsgálati kérelem alapját képezi. A bíróságok figyelmen kívül hagyták a felperes szakvéleményre tett észrevételeit.

[25] A másodfokú bíróság anélkül nyilvánította elkésztnek az észrevételeket, hogy vizsgálta volna a kézbesítési időpontokat, és a határidő számítását. A felperes védekezését érdemben nem vette figyelembe, így a bíróság jogszabálysértően járt el, mert a BH2010. 74. számú eseti döntés szerint a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül a felek szakvéleményre tett észrevételeit azok tartalmi vizsgálata nélkül.

[26] A másodfokú bíróság anyagi jogi szabálysértést vétett, amikor a bizonyítékokat nem mérlegelte. Az ítélet kizárólag a genetikai szakértői véleményre épült, a bíróságok figyelmen kívül hagyták a felperes néhai édesanyjának nyilatkozatát („az alperes nem a vérszerinti apa”). Az apaság vélelmének megdöntésére bármely bizonyíték alkalmas lehet, a felperes néhai édesanyjának nyilatkozata leginkább. További bizonyítást (tanúk, új szakértő) kellett volna elrendelni. A Pp. 265. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítékokat szabadon, de okszerűen, összességükben kell értékelni. A BH2003. 289. számú eseti döntés alapján a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítékokat.

[27] Sérült a felperes tisztességes eljáráshoz való joga, az eljárási hibák (felülbírálati jogkör szűkítése, szakértő mellőzése, észrevételek kizárása) megfosztották a felperest a tényleges és hatékony jogorvoslattól, ami az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlata szerint is alapvető követelmény.

[28] A bíróságok eljárása sérti a felperesnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

[29] A jogerős ítélet eljárási és anyagi jogi jogszabálysértésen alapul, ezért indokolt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, és a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása a jogszabálysértések kiküszöbölése érdekében.

[30] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati eljárási költsége megtérítésére irányult.

[31] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság 15 napot adott a szakértői vélemény észrevételezésére, mellőzés terhe mellett. A másodfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a felperes elkésetten terjesztette elő a szakértőnek feltett kérdéseit és a szakértő tárgyalásra való idézésére irányuló kérelmét. A Kúria a Kfv.V.37.325/2024/9. számú határozatában rámutatott: ha a bíróság az észrevételek megtételére határidőt szab, és a határidő elmulasztásának jogkövetkezményeire a feleket figyelmezteti, akkor a megkésve beérkezett észrevételeket mellőzi.

[32] A Pp. 308. § (3) bekezdése és 313. § (3) bekezdése is a szakértő tárgyalásra való idézésének lehetőségét tartalmazza, főszabályként a bíróság írásbeli kiegészítésre hívja fel a szakértőt. Ez a jelen perben is így történt annak ellenére, hogy figyelembe se kellett volna venni a felperes elkésetten előterjesztett indítványában foglaltakat. A szakértő tárgyalásra való személyes idézése a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés, ez célszerűségi okból rendelhető el. Az új szakértő kirendelésére irányuló indítványt is jogszerűen utasította el a bíróság, hiszen új szakértő akkor rendelhető ki, ha a fél a szakvélemény aggályosságát sikerrel valószínűsíti. A perbeli esetben ez nem valósult meg, mindkét fokú bíróság aggálytalannak és megalapozottnak minősítette a szakvéleményt.

[33] A Kúria a Pfv.I.20.625/2023/6. számú határozatában kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatára nem kerülhetett sor, mert a felperes a fellebbezésben azt nem, csupán hatályon kívül helyezést kért. A Kúria abban a perben érdemben nem vizsgálta a szakvélemény esetleges aggályosságát, mivel a fél felülvizsgálati kérelmében csak a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[34] Az alperes vitatja néhai házastársa nyilatkozatának bizonyítékként való értékelését, mivel a felperes ezt nem támasztotta alá további bizonyítékokkal, nem bizonyítható a kijelentés valóságalapja. A tanúvallomás akkor adhat okot a szakvéleményben foglaltaktól való eltérésre, ha a szakértő maga is csak ún. „valószínűségi” véleményt ad vagy a szakvéleménnyel kapcsolatos aggályok többszöri kiegészítés, esetleg új szakértő kirendelése után sem tisztázhatók, ahogyan ez szerepel a Kúria Pfv.V.20.745/2024/5. számú döntésében is. A perbeli esetben erről nincsen szó, mert nem „valószínűségi” szakvélemény készült,

hanem a szakértő teljes bizonyossággal állást tudott foglalni a perben felmerült szakkérdésben. A szakvélemény megállapításaitól nem lehetett eltérni.

[35] A Kúria Pfv.I.20.625/2023/6. számú határozatában kifejtette, hogy a különleges szakértelemmel rendelkező szakértő a bizonyítékok észlelésével és azok értékelésével közreműködik a per eldöntéséhez szükséges tények megállapításában, ugyanakkor a bizonyítékok – így a szakvélemény – jogi értékelése a bíróság feladata.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

[37] A felülvizsgálat a fellebbezés alapján meghozott jogerős határozat jogkérdésben állított hibájának orvoslására szolgáló rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálat tárgya a jogerős határozat [Pp. 406. § (1) bekezdés], alapja az ügy érdemére kiható jogszabálysértés, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés [Pp. 406. § (1) bekezdés].

[38] A Pp. 406. § (1) bekezdésében és a 424. § (1) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[39] A Pp. 413. § (1) bekezdése és a 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely és az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[40] A Pp. 413. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglaltak szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell: a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[41] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat szerint a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadó a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kéri. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A 3. pont indokolása értelmében a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett

jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél felülvizsgálati kérelmében pontosan jelölje meg azt a jogforrást, és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek a megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szabad szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és rendkívüli perorvoslatot megalapozó hiányosságát, amellyel kapcsolatban részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját.

[42] A PK vélemény 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem – mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz – jogi jelentősége egyebek között abban fogalmazható meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértés vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja. A 4. ponthoz fűzött indokolás értelmében csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[43] A PK vélemény 6. pontja szerint, ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel. A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre való hivatkozás indokait.

[44] Az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény az Alaptörvénnyel összhangban tételes felsorolást tartalmaz azokról a normatív rendelkezési formákról, amelyeket a magyar jogrendszer jogszabálynak minősít. Az Alaptörvény nem jogszabály, hanem a jogszabályok felett áll, mint a jogrend alapja. Mindebből következően önmagában az Alaptörvény megsértésére hivatkozás nem ad alapot felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, amellet valamilyen konkrét anyagi vagy eljárási jogszabály megsértésének megjelölését is kell tartalmaznia a kérelemnek az érdemi elbíráláshoz. Ezzel egyezően foglalt állást a Kúria a Kfv.VI.35.005/2017/2. számú határozatában, amelyben azt is kifejtette: a Kúria a jogerős ítélet törvényességi felülvizsgálatát végzi el, az Alaptörvénynek való megfelelés vizsgálatára más jogorvoslati fórumrendszer áll a felek rendelkezésére. A Kúria azt nem vizsgálhatta, hogy a jogerős ítélet sérti-e a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő által hivatkozott Alaptörvény rendelkezéseket, mert arra az Alkotmánybíróság jogosult [Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pont, Kúria Pfv.V.21.965/2018/8., megjelent: BH2020. 324., Kúria Pfv.I.20.617/2023/6.]. A Kúria ezért nem vizsgálta a felperesnek az Alaptörvény megsértésére irányuló felülvizsgálati hivatkozását.

[45] A felperes álláspontja szerint az apaság vélelmének megdöntésére bármely bizonyíték alkalmas lehet, a felperes néhai édesanyjának nyilatkozata leginkább. A bíróságoknak további

bizonyítást (tanúk, új szakértő) kellett volna elrendelnie. A felperes a további bizonyítás elrendelésének elmaradását kifogásolta felülvizsgálati kérelmében, erre vonatkozó álláspontját fejtette ki, azonban ezzel összefüggésben megsértett jogszabályhelyet nem jelölt meg. Nem jelölte meg a Pp. 267. §-át, mely jogszabályi rendelkezés a bizonyítás módjai meghatározását tartalmazza. Ennek értelmében a bizonyítás történhet különösen tanúbizonyítás, szakértői bizonyítás, okirati bizonyítás és szemle útján. A bíróság bármilyen olyan egyéb bizonyítást is fogantatosíthat, amely a perben jelentős tények megállapítására alkalmas. Ugyancsak nem jelölte meg a Pp. 276. § (1) bekezdését, a bizonyítás elrendelését szabályozó jogszabályhelyet. A felperes hiányos felülvizsgálati kérelme következtében a Kúria ezzel a felülvizsgálati érveléssel érdemben nem foglalkozhatott.

[46] A felperes megsértett jogszabályhelyként a Pp. 3. § „(1) bekezdését” hivatkozta. A Pp. 3. §-a a perkoncentráció elvét fogalmazza meg és bekezdésekre nem tagolt. Amellett, hogy a felperes a kifogásolt jogszabályhelyet pontosan nem tüntette fel, nem is fejtette ki ezzel összefüggő jogi álláspontját, azaz elmaradt a jogszabálysértés tartalmi körülírása, melynek következtében ezt a hivatkozást a Kúria figyelmen kívül hagyta.

[47] A felülvizsgálati érvelés értelmében a másodfokú bíróság anyagi jogi szabálysértést vétett, amikor a bizonyítékokat nem mérlegelte. Ezzel összefüggésben rámutat a Kúria, hogy a bíróság a felek által állított, a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendel el bizonyítást [Pp. 276. § (1) bekezdés], majd annak eredményének mérlegelése alapján állapítja meg az ítélet alapjául szolgáló tényállást [Pp. 279. § (1) bekezdés]. A bizonyítás tárgya ezért a fél által állított és az ellenfél által tagadott [Pp. 183. § (1) bekezdés] olyan konkrét történeti tény, amelynek valósága esetén a kereset vagy a védekezés alapos {Kúria Pfv.I.21.222/2020/9. [34], Pfv.I.20.281/2021/6. [38], Pfv.I.20.442/2021/7. [35], Pfv.I.20.656/2021/4. [35], Pfv.I.20.418/2022/9. [32]}. Ha a kereset tárgyát képező érvényesített jog egy körülményhez kapcsolódik, akkor a körülmény bekövetkezének tényként való megállapítása, valamint annak az anyagi jogon alapuló értékelése a jogvita elbírálásának egymástól elkülönülő lépései. A bíróság a bizonyítékok értékelése alapján először megállapítja a per eldöntéséhez szükséges, a perben jelentős tényeket [Pp. 276. § (1) bekezdés, 279. § (1) bekezdés], majd az így megállapított tényekre az anyagi jogot alkalmazva dönt a per érdemében [Pp. 340. § b) pont]. Egy esemény megtörténte vagy körülmény bekövetkezése – például a fogantatási időtartam alatti nemi kapcsolat fennállása és az ebből a kapcsolatból való származás esélye vagy az ezzel kapcsolatos kétségek kizárása, tényként való megállapítása bizonyítékértékelésen alapuló ténykérdés. A körülmény értékelése – például az apaság vélelmének megdöntése vagy az apaság vélelmének megdöntése iránti kereset elutasítása – a megállapított tényekből levont anyagi jogi következtetés eljárásjogi következménye.

[48] A felperes tehát ebben a körben hiányosan fogalmazta meg a felülvizsgálati kérelmét, mert nem határolta el egymástól a tények megállapítását és a megállapított tények anyagi jogon alapuló értékelésének kérdését, emellett anyagi jogi szabálysértésre hivatkozott anyagi jogi jogszabály megjelölése nélkül, valamint a bizonyítás eredményének mérlegelésére is utalt, azonban felülvizsgálati érvelése mellett elmulasztotta megjelölni azt a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet [Pp. 279. § (1) bekezdés], melynek megsértésére hivatkozott. Ebből következően a Kúria ezt az érvelését is figyelmen kívül hagyta.

[49] A Pp. 381. §-ában [Az ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezése eljárási szabálysértés miatt] foglaltak szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű. A másodfokú bíróság ezen a jogszabályi rendelkezésen alapuló felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolja, figyelemmel a Pp. 370. § (1) bekezdésében foglaltakra.

[50] A Pp. 381. §-án alapuló hatályon kívül helyezésnek három, egymással összekapcsolódó, együttesen érvényesülő feltétele van: az eljárás lényeges szabályainak megsértése; az, hogy ennek kihatása legyen az érdemi döntésre; valamint az, hogy a szabálysértés orvoslása a másodfokú eljárásban ne legyen lehetséges vagy észszerű. Ha a fellebbező fellebbezését a Pp. 381. §-ára alapítja (tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróságot köti a fellebbezés), a másodfokú bíróságnak felülbírálati jogköre gyakorlása során azt kell megvizsgálnia, hogy megtörtént-e az eljárás lényeges szabályainak megsértése, igenlő esetben ennek volt-e kihatása az érdemi döntésre, továbbá, hogy a megállapított szabálysértés orvoslása lehetséges-e a másodfokú eljárásban. Ha a három, egymással összekapcsolódó, együttesen érvényesülő feltétel megvalósulását megállapítja, akkor hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét. Ellenkező esetben a fellebbezés megalapozatlanságát állapítja meg, és helybenhagyja az elsőfokú ítéletet. Ha a fél tehát a fellebbezésében kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kéri, akkor a másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során az ügy érdemét nem érintheti, csak a fél által megjelölt hatályon kívül helyezési okot vizsgálhatja. Ennek indoka a fentebb már kifejtettek szerint a felülbírálati jogkör korlátozottsága, mert a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelem korlátai között gyakorolja. Ebből következően megváltoztatás iránti kérelem nélkül a felülbírálati jogkör az ügy érdemi eldöntésére nem terjed ki. Ebben a helyzetben tehát a másodfokú bíróság csak azt vizsgálja, hogy a fél által a fellebbezésében megjelölt ok valóban megalapozza-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességét. A Pp. 382. §-a a kérdést úgy szabályozza, hogy ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, és fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével – az ügy érdemét nem érintve – az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

[51] A másodfokú bíróság tehát helyesen járt el tehát a felperes fellebbezésének elbírálásakor és indokoltan jutott arra a következtetésére, hogy a felperes fellebbezése megalapozatlan.

[52] A felperesnek a BH2008. 269. számú eseti döntésre alapított felülvizsgálati érvelése értelmében a másodfokú bíróság nem szűkítheti le önkényesen a felülbírálat körét pusztán a kérelem szövegezésére hivatkozva. Ezzel összefüggésben arra mutat rá a Kúria, hogy a hivatkozott eseti döntés nem a Pp. alapján kialakult gyakorlatot tükrözi, továbbá a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében foglaltaknak megfelelően járt el, mert a felperes a fellebbezés II. pontjában a Határozott kérelem címszót követően a Pp. 381. §-a alapján kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását; vagyis az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló kérelmet nem terjesztett elő.

[53] Ebben a keretben azzal is érvelt a felperes, hogy fellebbezését teljeskörűen, tartalma alapján kellett volna elbírálni. A Kúria már több határozatában kifejtette, hogy nem vizsgálhatja a perbeli nyilatkozatok tartalmi értelmezésének helyességét, ha a fél felülvizsgálati kérelmében nem állította a tartalom szerinti elbírálás elvének megsértését {Pfv.I.20.807/2023/5., megjelent: BH2024. 184. [48], Pfv.I.20.617/2023/6. [37], Pfv.I.20.808/2023/11. [29], Pfv.I.20.970/2023/7. [35], Pfv.I.21.291/2023/9. [49], Pfv.I.20.522/2024/7. [29]}. A felperes felülvizsgálati kérelmében a tartalom szerinti elbírálás elvét szabályozó eljárási jogszabályi rendelkezést, a Pp. 110. § (3) bekezdését nem jelölte meg megsértett jogszabályhelyként, ezért a Kúria azt nem vizsgálhatta, hogy a másodfokú bíróság helyesen állapította-e meg a fellebbezés tartalmát.

[54] A másodfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül, a felperes fellebbezése által meghatározott keretek között eljárva hozta meg döntését. Helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság aggálytalannak és megalapozottnak minősítette a szakértői véleményt, amin az elsőfokú döntés alapult.

[55] A felperes felülvizsgálati kérelmében konkrétumok nélkül hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság a kézbesítési időpontok és a határidő számításának vizsgálata nélkül nyilvánította elkésettnek az észrevételeit. Ezzel ellentétben a másodfokú bíróság kifejtette azt az álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság felhívását a felperes 2024. július 16-án vette át, az észrevételeit joghatályosan 2024. szeptember 4-ig terjeszthette volna elő. Ezzel szemben a rendelkezésére álló határidőt elmulasztotta, észrevételeit 2024. szeptember 25-én késedelmesen adta elő. Mulasztása következménye az lett, hogy az elkésztett előterjesztett észrevételei hatálytalanok voltak, azokat az elsőfokú bíróságnak figyelmen kívül kellett volna hagynia.

[56] A másodfokú bíróság alappal állapította meg, hogy az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése nem valósult meg. A felülvizsgálat során a Kúriának is ebben a körben kellett maradnia, azt kellett feltárnia, hogy jogszabálysértés történt-e a Pp. 381. §-a és 382. §-a alkalmazása során. Jogszabálysértést nem állapított meg, nem kellett tehát vizsgálnia a felülvizsgálati kérelemben a szakértő kirendelésével, az írásbeli szakvélemény kiegészítésével, a szakvélemény értékelésével, a szakértő meghallgatásával összefüggésben megjelölt vélt jogszabálysértéseket.

[57] A kifejtettekből következően a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdésében foglaltak alapján hatályában fenntartotta.

A határozat rövid tartalma

[58] Ha a fél a fellebbezésében kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kéri, akkor a másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során az ügy érdemét nem érintheti, csak a fél által megjelölt hatályon kívül helyezési okot vizsgálhatja. Ha az ilyen tartalmú fellebbezés

megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével – az ügy érdemét nem érintve – az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Záró rész

[59] A Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 83. § (5) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét, és a 83. § (1) bekezdése értelmében köteles az alperesnek a képviselőt ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, melyet a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés és az 5. § (1) bekezdése alapján állapított meg.

[60] A feleket megillető tárgyi költségfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére köteles az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes a Pp. 102. § (1) bekezdésében foglaltak alapján. A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie. Megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát (Pfv.I.21.149/2025/5.) és a felperes adóazonosító jelét.

[61] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdésének utaló szabálya által felívott Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

[62] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2026. május 19.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Cseh Attila s.k. bíró, dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró